

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № 2 від 14.10. 2018 р.

МІЖНАРОДНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра
напряму 6.030204 «Міжнародна інформація»

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Міжнародні інформаційні системи і технології»
для студентів напряму підготовки 6.030204 «Міжнародна інформація»

Укладач:

Федонюк С. В.

кандидат географічних наук,
доцент кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу,
декан факультету міжнародних відносин
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Рецензент:

Завідувач кафедри
Вищої математики та інформатики,
кандидат фізико-математичних наук, доцент

Федонюк А. А.

Програма навчальної дисципліни затверджена
на засіданні кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу,
протокол №   від

Завідувач кафедри
доктор політичних наук

А. М. Митко

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною
комісією факультету міжнародних відносин
протокол №   від

Голова науково-методичної комісії

Н. І. Романюк

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною
радою університету

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика дисципліни
Денна форма навчання	0302 Міжнародні відносини, 6.030204 "Міжнародна інформація", бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання – 4
		Семестр – 7
ІНДЗ - немає		Лекції – 26 год.
		Лабораторні – 28 год.
		Самостійна робота – 58 год
		Консультації – 8 год.
	Форма контролю – екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Мета: надання майбутнім фахівцям з інформаційно-аналітичного забезпечення міжнародних відносин знань та вмінь для роботи в системі міжнародних відносин із використанням можливостей міжнародних інформаційних систем і технологій.

Об'єктом є інформаційні відносини в системі сучасних міжнародних відносин.

Розглядаються питання класифікації, організації міжнародних інформаційних систем, міжнародні системи комунікації, фінансово-економічні інформаційні системи, міжнародні системи класифікації та кодування, міжнародні системи стандартизації, науково-технічні міжнародні інформаційні системи, геоінформаційні системи, міжнародні системи навігації та позиціонування, екологічні інформаційні системи, соціальні інформаційні системи, культурологічні інформаційні системи, міжнародні інформаційні агентства, міжнародна інформаційна система Інтернет, інформаційні системи міжнародних організацій, європейські інформаційні системи, питання участі України у міжнародних інформаційних системах.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Забезпечуються знання теоретичних питань стосовно концептуальних проблем міжнародної інформації, міжнародних систем та технологій та вміння практично використовувати інструментарій міжнародних інформаційних систем для пошуку інформації та виконання завдання аналізу інформації, а також комунікації.

Навчальна дисципліна "Міжнародні інформаційні системи та технології" базується на нормативних навчальних дисциплінах «Міжнародна інформація», «Основи інформатики та обчислювальної техніки», «Прикладна інформатика» і є необхідною для вивчення нормативних та вибіркових навчальних дисциплін, передбачених програмою підготовки спеціаліста.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Поняття, класифікація, організація міжнародних інформаційних систем

Формування та розвиток інформаційних систем. Сучасні міжнародні інформаційні системи. Глобальна інформаційна інфраструктура. Правові основи міжнародних інформаційних систем. Класифікація міжнародних інформаційних систем.

Міжнародні системи комунікації

Технології передачі інформації. Історія розвитку технологій комунікації. Поштовий зв'язок. Кабельні лінії зв'язку. Сучасні магістральні кабельні системи зв'язку. Радіокомунікації. Радіорелейні системи. Системи космічного зв'язку. Мобільний зв'язок. Міжнародна координація поштового і електрозв'язку. Україна у системі телекомунікацій. Система поштового зв'язку. Координація поштового зв'язку. Міжнародний електрозв'язок. Координація електрозв'язку. Міжнародні та національні системи космічного зв'язку. Міжнародні системи кабельного зв'язку. Українська складова магістральних кабельних ліній. Міжнародний мобільний зв'язок.

Фінансово-економічні системи

Призначення і класифікація фінансово-економічних інформаційних систем. Банківські комунікаційні системи. SWIFT. Призначення і функціонування системи. Архітектура і організація системи SWIFT. Системи розрахунків реального часу (RTGS). Клірингові системи. Європейські банківські розрахункові системи. Українська СЕП. Економічні інформаційні агентства. Інформаційні системи технічного аналізу ринків. Ділінгові системи. Tenfore, Data Broadcasting Corporation (DBC) та "рітейлові" системи. Умови та режими доступу. Електронні комунікаційні трейдингові мережі та сайти спеціального призначення.

Міжнародні системи класифікації та кодування

Міжнародні системи класифікації. Роль міжнародних організацій у створенні систем кодування. Системи електронного обміну даними. Системи класифікації та кодування у міжнародній торгівлі. Гармонізована система опису та кодування товарів. Системи штрихового та електронного кодування товарів. Система GS1.

Міжнародні системи стандартизації

Міжнародні та регіональні організації стандартизації. Роль ООН у стандартизації. Організації ISO і IEC. JTC1. Стандарти ITU. Система стандартів ISO. Регіональні системи стандартизації. Система стандартів ЄС. «Директиви нового підходу». CEN, CENELEC, ETSI. Міжнародні стандарти у сфері інформації і телекомунікації. Система стандартизації ЄС. Стандартизація як інструмент підтримки єдиного ринку ЄС.

Стандартизація в Україні: інституційна і правова база.

Геоінформаційні системи. Міжнародні системи навігації та позиціонування

Підстави виникнення ГІС. Завдання і структура ГІС. Напрями застосування ГІС-технологій. Ринок ГІС-технологій. Міжнародні системи навігації.. Міжнародні системи позиціонування об'єктів. Система NAVSTAR.

Сателітарні системи глобального позиціонування. Європейський проект глобальної навігаційної супутникової системи (GNSS). "Галілео". Системи морського зв'язку та ідентифікації. Міжнародні системи порятунку. Участь України у проектах систем позиціонування і навігації.

Екологічні інформаційні системи

Питання лекції

Підстави формування та завдання екологічних інформаційних систем. Глобальні проекти екологічних інформаційних систем. Діяльність ЮНЕП у розвитку глобальних систем моніторингу навколишнього середовища. Регіональні екологічні і моніторингові системи. Європейські системи моніторингу. Європейська екологічна мережа.

Науково-технічні міжнародні інформаційні системи

Питання лекції

Інформаційна інфраструктура наукових досліджень. Міжнародні й регіональні дослідницькі системи. Науково-дослідницькі мережі. Науково-інформаційні системи (CRIS). Концепція європейського дослідницького простору.

Європейські наукові інформаційні системи і центри. Україна у системі наукових досліджень. Розвиток науково-інформаційних мереж в Україні. URAN.

Соціальні інформаційні системи

Класифікація та функції соціальних інформаційних систем. Соціально-політичні інформаційні системи. Владні інформаційні системи. Спеціалізовані системи правової інформації. Інформаційні системи загального призначення. Соціологічні системи.

Культурологічні інформаційні системи

Лінгвістичні інформаційні системи. Освітні інформаційні системи. Системи дистанційного навчання. Бібліотечно-архівні системи. Електронні бібліотеки та культурологічні бази даних. Музейні системи. Діяльність міжнародних організацій у розвитку культурологічних систем.

Міжнародні інформаційні агентства

Історія розвитку інформаційних агентств. Міжнародні медіа-корпорації. Глобальний медіа-ринок. Глобальні інформаційні агентства. Регіональні особливості діяльності інформаційних агентств. Субрегіональні інформаційні агентства. Національні інформаційні агентства. Діяльність іноземних інформаційних агентств в Україні.

Міжнародна інформаційна система Інтернет

Загальносистемні характеристики Internet. Правові норми та система регулювання Internet. Протоколи управління та передачі даних. Безпроводний та мобільний Internet. Доменна система імен та її структура. Особливості реєстрації та використання доменних імен. Сервіси Internet. Електронна пошта та система телеконференцій. Глобальна система WWW мережі Internet. Проблеми безпеки Internet. Internet як канал PR-комунікації. Перспективи розвитку Internet.

Інформаційні системи міжнародних організацій

Інформаційний комплекс ООН. Департамент публічної інформації. Об'єднаний інформаційний комітет ООН. Інформаційні центри ООН. Інформаційні ресурси ООН. Інформаційна система ЮНЕСКО. Документаційні центри. Інформаційні ресурси ЮНЕСКО. Інформаційна система НАТО.

Європейські інформаційні системи

Діяльність Європейської Комісії щодо реалізації інформаційної політики. Генеральний директорат Інформаційного суспільства та медіа. Європейський парламент у реалізації завдань інформаційної політики. Програми ЄС у галузі інформації, комунікації та медіа. Інформаційний ринок ЄС. Ініціатива i2010 – Європейське інформаційне суспільство для зростання і зайнятості. Проект e-Європа: [eGovernment](#); [eLearning](#); [eContent](#), [eContentplus](#); [eHealth](#) eInclusion. eWork. Електронний бізнес. Електронна безпека та охорона даних. Політика безпеки мережі Інтернет. Політика в галузі відкритого програмного забезпечення. Координація і стандартизація у сфері інформації та комунікацій. Координація радіочастотного ресурсу.

Україна та міжнародні інформаційні системи і технології

Розвиток інформаційних систем в Україні. Інформаційні системи в Україні: науково-технічні, культурологічні, екологічні, академічні. Інформаційно-комунікаційні мережі. Діяльність інформаційних агентств в Україні. Інтеграція України у європейський інформаційний простір.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назва теми	Кількість годин			
		Лек	Лаборатор	Самостійна роб	
Змістовий модуль I. Вступ до міжнародних інформаційних систем і технологій					
1.	Поняття, класифікація, організація міжнародних інформаційних систем	2	2	4	2
Змістовий модуль II. Міжнародні інформаційні системи і технології у науці й техніці					
2.	Міжнародні системи комунікації	2	2	4	
3.	Фінансово-економічні системи	2	2	4	2
4.	Міжнародні системи класифікації та	1	2	4	
5.	Міжнародні системи стандартизації	1	2	4	
6.	Екологічні інформаційні системи	2	2	4	
7.	Геоінформаційні системи. Міжнародні системи навігації та позиціонування	2	2	4	
8.	Науково-технічні міжнародні інформаційні системи	2	2	4	
Змістовий модуль III. Міжнародні інформаційні системи соціального характеру					
9.	Соціальні інформаційні системи	2	2	4	
10.	Культурологічні інформаційні системи	2	2	4	2
11.	Міжнародні інформаційні агентства	2	2	4	
12.	Міжнародна інформаційна система Інтернет	2	2	4	
Змістовий модуль IV. Організаційний розвиток міжнародних інформаційних систем					
13.	Інформаційні системи міжнародних організацій	2	2	4	
14.	Європейські інформаційні системи	1	2	4	2
15.	Україна та міжнародні інформаційні системи і технології	1	2	2	
Всього годин - , з них:		26	28	58	8

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Поняття, класифікація, організація міжнародних інформаційних систем

Питання для самостійної підготовки та самоконтролю

Об'єктивна необхідність, місце та роль інформатизації суспільства.
Соціально-економічні та науково-технічні наслідки інформатизації суспільства.

Світовий досвід інформатизації. Інформатизація в Україні.

Еволюція та формування міжнародних інформаційних систем.

Класифікація міжнародних інформаційних систем.

Індустрія інформатики.

Розвиток глобальної інформаційної інфраструктури.

Правова база розвитку міжнародних інформаційних систем.

Міжнародні системи комунікації

Питання для самостійної підготовки

Поняття інформації.

Повідомлення та дані.

Вимір кількості та якості інформації.

Поняття міжнародної інформації та її класифікації.

Поняття інформаційного каналу.

Технологія передачі інформації.

Комунікаційні артерії інформаційних потоків.

Фінансово-економічні системи

Питання для самостійної підготовки

SWIFT в Україні.

Валютно-ділінгові системи.

Системи Reuter Dealing, Reuter Money.

Інформаційно-консалтингові системи.

Системи технічного аналізу ринків.

Системи котирувань і технічних даних реального часу.

Спеціалізовані інформаційні агентства: Reuters/Bridge Telerate,

Bloomberg,

Міжнародні системи класифікації та кодування

Питання для самостійної підготовки

Міжнародні класифікатори.

Гармонізована система опису і кодування товарів.

Міжнародні системи ідентифікації та штрихового кодування.

Інтегрована система всесвітніх стандартів. GS1.

Всесвітня Мережа Синхронізації Даних GS1 (GDSN).

Електронне кодування продуктів.

GS1 в Україні. Практика кодування.

Міжнародні системи стандартизації

Питання для самостійної підготовки

Структура міжнародної системи стандартизації.

Офіційні міжнародні організації стандартизації.

Національні організації стандартизації.

Промислові консорціуми і професійні організації.

Геоінформаційні системи. Міжнародні системи навігації та позиціонування

Питання для самостійної підготовки

Основні поняття ГІС.

Історія розвитку; області застосування, прикладні завдання ГІС.

Типи ГІС.

Геоінформаційне картографування.

Міжнародні системи навігації. Радіонавігація.

Навігаційні системи наземного базування.

Супутникові навігаційні системи.

Європейська геостаціонарна навігаційна оверлейна служба (EGNOS).

Європейська ініціатива позиціонування і навігації: GNSS.

Глобальна морська система зв'язку в біді та для забезпечення безпеки.

Системи КОСПАС-САРСАТ, INMARSAT.

Міжнародна автоматизована система сповіщення NAVTEX.

Автоматизована ідентифікаційна система (AIS).

Екологічні інформаційні системи

Питання для самостійної підготовки

Екологічний моніторинг і системи екологічної інформації.

Міжнародні організації у системі екологічної інформації.

Міжнародні інформаційні системи в галузі екології. Інформаційна діяльність ЮНЕП.

Система ІНФОТЕРРА. Національні виділені центри ІНФОТЕРРА.

Регіональні екологічні інформаційні системи.

Європейські системи екологічного моніторингу та екологічні комунікаційні мережі.

Європейська мережа інформації і спостережень за навколишнім середовищем (EIONET).

Україна у системі екологічного моніторингу та екологічної комунікації.

Науково-технічні міжнародні інформаційні системи

Питання для самостійної підготовки

Система науково-технічної інформації.

Напрями використання CRIS: управління наукою, інноваційна діяльність, наукова діяльність, освіта.

Міжнародні науково-інформаційні мережі.

Європейські науково-інформаційні системи та мережі.

Інформаційний сервіс CORDIS. Мережа DANTE.

Соціальні інформаційні системи

Питання для самостійної підготовки

Президентські інформаційні системи.

Парламентські інформаційні системи.

Розвиток спеціалізованих систем правової інформації.

Бази даних міжнародного законодавства.

Національні системи правової інформації.

Системи правової інформації в Україні.

Європейські системи правової інформації.

Інформаційне забезпечення правової системи ЄС.

Міжнародні соціологічні системи.

Культурологічні інформаційні системи

Питання для самостійної підготовки

Основні напрями розвитку міжнародного інформаційно-бібліотечної співпраці

Лінгвістичні інформаційні системи.

Міжнародні інформаційні системи в освіті.

Класифікація та функціонування систем дистанційного навчання.

Професійні бібліотечні асоціації та мережі.

Національні та регіональні бібліотечні асоціації. ІФЛА.

Автоматизовані бібліотечні системи.

Електронні бібліотеки.

Міжнародні музейні системи.

Культурологічні інформаційні системи в Україні.

Міжнародні інформаційні агентства

Питання для самостійної підготовки

Концентрація власності в медіа-сфері. Злиття і поглинання, структура світового медіа-ринку.

Структура діяльності та організація глобальних медіа-корпорацій.

Інформаційні агентства у структурі медіа-корпорацій.

Функціонування та структура інформаційних агентств.

Медіакорпорації та інформаційні агентства США.

Глобальні телемережі.

Інформаційні агентства у Європі.

Розвиток інформаційних агентств у Африці, Азії, Латинській Америці.

Регіональні асоціації інформаційних агентств, субрегіональні інформаційні агентства.

Технологічний розвиток і перспективи медіа-бізнесу.

Міжнародна інформаційна система Інтернет

Питання для самостійної підготовки

Мережева етика Internet.

Прикладні програми

Технології пошуку в індексованих базах даних мережі Internet

Соціальні ефекти Internet.

Адресація в Internet

Принципи організації електронної пошти (E-MAIL).

Електронна пошта й списки розсилки. Проблема спаму.

WWW. Загальна характеристика WWW. Браузери WWW.

Інформаційні системи міжнародних організацій

Питання для самостійної підготовки

Структура та стратегії розвитку інформаційного комплексу ООН

Департамент публічної інформації. Співробітництво ДПІ з Об'єднаним інформаційним комітетом ООН. Співробітництво з ЮНЕСКО.

Розвиток інформаційних технологій в системі ООН

Перспективи та проблеми діяльності ООН в інформаційній сфері

Розбудова основних механізмів та засобів діяльності ООН в галузі інформації. Радіо ООН

Відео- і телевізійні матеріали. Публікації

Використання Інтернет у інформаційній діяльності ООН.

Інформаційні центри ООН

Інформаційна робота в системі ООН з питань забезпечення міжнародного миру та безпеки.

Інформаційне забезпечення операцій ООН з підтримання миру в регіонах.

Європейські інформаційні системи

Питання для самостійної підготовки

[Формування європейського інформаційного простору.](#)

Інформаційна політика Ради Європи.

Аудіовізуальна політика і медіа: кіно й аудіовізуальні медіа; телебачення.

Цифрові технології та медіа. ЄС і культура. Програма МЕДІА. Рамкові програми наукового і технічного розвитку ЄС.

Україна та міжнародні інформаційні системи і технології

Питання для самостійної підготовки

Інформаційна безпека України та національні інтереси. Формування та захист інтересів України в світовому інформаційному просторі.

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ

1. Національна нормативна база регулювання участі України у міжнародних інформаційних відносинах.
2. Інформаційна політика європейських міжурядових організацій.
3. Документація ООН. Бібліотека ім. Дага Хаммаршельда
4. Проектування і побудова власної Web-сторінки.
5. Системи міжнародного книгообміну.
6. Система EUR-LEX.
7. Проект GEANT.
8. Інформаційна діяльність європейського агентства з навколишнього

- середовища (ЕЕА)
9. Участь України у міжнародних проектах розвитку систем навігації.
  10. Практика застосування кодів GS1 в Україні.
  11. Інтернет-брокери.
  12. Участь України в міжнародних системах телекомунікації.

Таблиця 4

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів за формами контролю

Модуль 1		Модуль 2	Загальна кількість балів
Поточний контроль		Підсумк. контроль	
	Аудиторні заняття	Екзамен	
Лабораторні заняття	28	60	100
Балів	40		

Робота студента на аудиторних заняттях оцінюється максимально у 40 балів. 20 % (8) балів студент отримує за присутність на заняттях, 40 % (16) балів — за активність під час занять (як-от участь у дискусіях), 40 % (16) балів — за виступи та доповіді.

Підсумковий контроль проходить у формі екзамену (обов'язковий), за складання якого студент може отримати максимум 60 балів. Загальна максимальна сума балів за курс – 100. Оцінка за освоєння курсу виставляється відповідно до шкали оцінювання (табл. 2.).

Таблиця 5

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Коломієць В.Ф. Міжнародні інформаційні системи, навчальний посібник: Видавництво КГУ, 2001р.
2. Коломієць В. Ф., Чичкань І.В., Дерев'янка А.Г. “Міжнародні інформаційні системи та технології в Європі”(2 частини), Київ: Фонд “Відродження”, 1999р.
3. Коломієць В.Ф. Міжнародні інформаційні технології, навчальний посібник: Видавництво КГУ, 2003р.

8. Питання до екзамену

1. Формування та розвиток інформаційних систем.
2. Сучасні міжнародні інформаційні системи.
3. Технології передачі інформації.
4. Історія розвитку технологій комунікації.
5. Призначення і класифікація фінансово-економічних інформаційних систем. Банківські комунікаційні системи. SWIFT.
6. Системи розрахунків реального часу (RTGS).
7. Клірингові системи.
8. Європейські банківські розрахункові системи.
9. Українська СЕП.
10. Роль міжнародних організацій у створенні систем кодування.
11. Системи електронного обміну даними.
12. Системи класифікації та кодування у міжнародній торгівлі.
13. Завдання і структура ГІС.
14. Напрями застосування ГІС-технологій. Ринок ГІС-технологій.
15. Міжнародні системи навігації.. Міжнародні системи позиціонування об'єктів. Система NAVSTAR.
16. Глобальні проекти екологічних інформаційних систем
17. Діяльність ЮНЕП у розвитку глобальних систем моніторингу навколишнього середовища.
18. Інформаційна інфраструктура наукових досліджень.
19. Міжнародні й регіональні дослідницькі системи.
20. Науково-дослідницькі мережі
21. Науково-інформаційні системи (CRIS). Концепція європейського дослідницького простору.
22. Класифікація та функції соціальних інформаційних систем.
23. Лінгвістичні інформаційні системи.
24. Освітні інформаційні системи.
25. Системи дистанційного навчання.
26. Бібліотечно-архівні системи.
27. Електронні бібліотеки та культурологічні бази даних.
28. Музейні системи. Діяльність міжнародних організацій у розвитку культурологічних систем.
29. Історія розвитку інформаційних агентств.
30. Міжнародні медіа-корпорації.
31. Глобальний медіа-ринок.
32. Глобальні інформаційні агентства.

33. Регіональні особливості діяльності інформаційних агентств
34. Субрегіональні інформаційні агентства.
35. Національні інформаційні агентства.
36. Загальносистемні характеристики Internet.
37. Правові норми та система регулювання Internet.
38. Протоколи управління та передачі даних.
39. Безпроводний та мобільний Internet.
40. Доменна система імен та її структура.
41. Особливості реєстрації та використання доменних імен.
42. Сервіси Internet.
43. Електронна пошта та система телеконференцій.
44. Глобальна система WWW мережі Internet.
45. Проблеми безпеки Internet. Internet як канал PR-комунікації.
46. Перспективи розвитку Internet.
47. Інформаційні системи міжнародних організацій
48. Європейські інформаційні системи
49. Україна та міжнародні інформаційні системи і технології